

“Hem d’aconseguir que l’electorat nacionalista entengui la nostra estratègia”

En ple debat intern de replantejaments tàctics d’ERC, Xavier Vendrell, vice-secretari general d’aquesta formació, presenta el llibre ‘Disculpin les molèsties’ (Ara Llibres). És un repàs de la seva trajectòria política, que començà en l’independentisme revolucionari i que l’ha dut a la direcció d’un partit de govern.

L independentisme té un component generacional?

—Evidentment, hi ha un pes generacional important. Per primera vegada hi ha uns centenars de milers de persones que ens hem educat en democràcia i ja no tenim por, com potser van patir els nostres pares. Això ajuda. També cal reconèixer a la generació dels nostres pares, la de Pujol, etc., mèrits importants com la democràcia, la integració a Europa o el català a les escoles. Però ara hi ha una generació que volem anar més enllà.

—El llibre té tres parts. Les dues primeres són una mica d’anecdòtic.

—Sí, de fet, no deixen de ser una presentació per a aquell lector que no em coneix de res, i això justifica la tercera part, que és més teòrica, per a entendre’ns. És a dir, allò que exposo al final és producte de 22 anys de militància independentista, en la qual n’he vist de tots colors. Darrere d’allò que proposo, hi ha anys d’experiència i de treball. Ho dic perquè de vegades et trobes amb gent, acabats d’aterrar, que volen fer de general sense haver fet la mili.

—Entre les anècdotes d’aquesta mili, expliqueu la primera topada amb José Montilla, a la Comissió per a la Normalització del Català a Cornellà de Llobregat. Avui hi ha dins d’ERC qui troba a faltar aquesta tensió.

—Hi ha qui em retreu que jo tinc bona relació amb Montilla. Amb ell, m’hi he discutit molt i per moltes coses, però

quan hem tancat un compromís l’ha complert. Ell i el seu equip. No puc dir això mateix ni de l’equip d’Artur Mas ni de l’equip de Pasqual Maragall.

—Al llibre sou molt crític amb el president Maragall i el seu entorn. Van ser uns dels elements que van posar en tensió el tripartit?

—El president, per definició, sempre n’és el primer responsable. Maragall no va resoldre bé la primera crisi, la de Perpinyà, per a entendre’ns. No la va resoldre bé perquè va seguir el dictat del PSOE. I crec que és partícip de la majoria de les crisis posteriors. Però sobretot, li critico que va ser poc agraït. Ell era políticament mort després de les eleccions del 16 de novembre de 2003, i ERC li va salvar la vida. Però ell ens acabà matant.

Gran part de la responsabilitat de la tensió de l’anterior govern ve d’ell i del seu entorn personal, gent que va aconsellar-lo malament. Es van equivocar molt. Però jo crec que la cosa és més greu per al país, perquè va ser un any malagunyat per a acabar projectes, per a dur endavant iniciatives. I, a més a més, va cremar molta gent bona.

—Potser això explica la incomprensió de part de l’electorat d’ERC de repetir un tripartit?

—Suposo que sí, que hi ha una part de l’electorat que no ho ha acabat de pair bé.

—I que ha afavorit l’aparició de corrents interns a ERC?

—Esquerra és un partit viu. I té diferències importants respecte a les altres formacions. El PSC vol aconseguir el socialisme i el PP el liberalisme? És a dir, d’alguna manera, el nivell de benestar i de socialdemocràcia, amb modificacions cap una banda o l’altra, a tothom li està més o menys bé. A aquests partits els satisfà anar ocupant porcions de poder. I això, amb tot el respecte, també val per a Iniciativa. Però a Esquerra volem la independència i, és clar, això és molt complicat. No ens conformem amb més poder. Volem prou força per a construir un estat propi. I quan veiem que tenim un cert retrocés, ens posem nerviosos. És normal.

—Aquests corrents demanen un canvi de rumb a ERC.

—Hem agafat una estratègia que és molt agosarada i complicada. Hauríem pogut optar per allò que s’ha fet històricament, és a dir, ocupar l’espai del nacionalisme, competir amb Convergència. Però creiem que avançant per aquí no guanyarem mai. Ni que arribéssim a tenir tots els vots que ha tingut CiU, no arribaríem a la quantitat de gent necessària per a guanyar un referèndum d’autodeterminació. Per tant, per guanyar això, hem de guanyar vots entre els no nacionalistes.

Això explica, en part, el nostre acord amb el PSC, fins al punt de fer president una persona no nacionalista, com José Montilla. Amb això pretenem deixar clar a la gent no nacionalista o fins i tot a la gent que se sent espanyola, que els independentistes ni volem marginar, ni fer fora ningú que no sigui català. I volem fer entendre a aquests sectors ciutadans que, per més que s’estimin Espanya, si volen el millor futur per als seus fills han de compartir amb nosaltres el projecte de la independència. Esgotada la via federalista, com demostra el nou Estatut, l’única manera d’aconseguir que aquest país funcioni és construint un estat propi.

Aquesta és una aposta molt complicada d’explicar. I molta gent no ha arribat a

temps d'entendre-la. Segurament perquè no l'hem sabuda explicar prou bé. I potser no hi ha hagut prou gestos nostres al govern de la Generalitat...

—Però ERC ha perdut representació, precisament, a l'àrea metropolitana de Barcelona.

—Sí, però als barris on històricament hi ha hagut menys vot nacionalista hem crescut. En canvi, als barris on hi ha un vot tradicionalment més nacionalista, hem perdut. Això indica que la nostra estratègia és bona per a créixer en l'electorat no nacionalista o espanyol, però que no l'ha entesa l'electorat nacionalista que ens votava.

—I com ho arreglarem això?

—Hem d'aconseguir que l'electorat nacionalista entengui la nostra estratègia. Però no podem perdre-la. A part, qui ens ha deixat de votar continua essent independentista. Per tant, l'independentisme no ha perdut suport, n'ha guanyat, perquè hem crescut, poc i molt lentament si es vol, en aquest barris. Així que, per al país és una bona estratègia. El problema és que necessitem no perdre aquest electorat tradicional, per tenir una eina forta i continuar creixent en l'electorat no nacionalista. Ningú no ha dit que sigui fàcil.

—Reagrupament.cat diuen que tenir els dos principals dirigents del partit al govern dificulta poder donar aquestes explicacions.

—És evident que aquest esforç d'explicació que fem alguns dirigents de segon rang, segurament fóra millor si el poguessin fer els dirigents de primer rang.

—S'ha d'ampliar el primer rang?

—No ho sé, estem just en aquest debat de com fer més efectius els esforços. Esquerra Independentista fa unes propostes més positives. D'alguna manera, també voldria que els de Reagrupament.cat fessin alguna proposta. Perquè ells no proposen sortir del govern, sinó ser més *contundents* al govern. Molt bé, però què vol dir ser més *contundent*? Joan Carretero diu que hem d'exigir, per exemple, el port i l'aeroport. Molt bé, jo també ho vull, però què hem de fer, dir que o ve l'aeroport o marxem del govern? Home, no crec que sigui la manera de fer les coses. S'ha d'anar treballant en la línia, per exemple, del decret d'Educació, on s'ha visualitzat la nostra pressió i que és útil que Esquerra sigui al govern. Però també hem de ser conscients —de vega-

Xavier
Vendrell

Discutim les molèsties

des no ho som— que ens movem entre el 10% i el 15% dels vots. Vull dir que hi ha qui ens demana miracles!

L'existència d'aquests corrents ha de servir per a fer un debat, si l'organització és prou madura, i crec que ho és. Serà dur, perquè tots els qui som a Esquerra som molt passionals i ens creiem molt allò que defensem. No serà un joc de saló. Però al final del debat ens enriquem i serem capaços d'arribar a les conclusions per a enfortir aquest projecte d'esquerra independentista.

—Un cert descontentament del seu electorat l'han sabut recollir les CUP. Són símptoma d'alguna cosa per a ERC?

—Les CUP són símptoma que hi ha un electorat independentista que quan no troba el seu referent a ERC, perquè fa malament les coses, tria unes altres sigles independentistes. Això és un bon símptoma per a qualsevol independentista. A Vic hem fet les coses malament, com a Vilafranca o Berga. Però afortunadament aquest vots se'n van a una força que és independentista.

—Al llibre queda clar que les relacions personals entre les direccions de CiU i ERC són dolentes. Afegit a l'estratègia que defenseu, els pactes CiU-ERC són difícils d'imaginar.

—No, hi ha molts municipis on governem amb CiU. Hi ha comarques senceres on hem tancat tots els pactes amb CiU, com per exemple l'Anoia. I en algunes altres comarques els acords seran majoritàriament amb CiU. Potser

sí que caldria que CiU mostrés més voluntat de pactar amb nosaltres.

—Però, en el cas del primer tripartit, al llibre reconeixeu que CiU us deia sí de tot.

—No em refereixo a què dones i què en treus, sinó respecte a les condicions de funcionament, al tracte, a l'actitud. Vam advertir-ho al primer tripartit, i a la darrera campanya electoral va aparèixer el DVD famós. Ens van dir de tot. És evident que em costarà més de pactar amb un senyor que, com Artur Mas, m'ha dit públicament, al Parlament de Catalunya, extorquidor i que mai no me n'ha demanat disculpes. Han d'acostumar-se a mesurar les paraules. Falten al respecte a tothom. Van faltar al respecte al president Maragall, i ara al president Montilla. Tenen una actitud de menysteniment brutal.

—Fins a quin punt l'episodi de les famoses cartes del finançament d'ERC us han marcat la carrera?

—Home, imagineu-vos que durant 13 dies, tots els mitjans de comunicació, portades, titulars als informatius de televisió i ràdio es dediquen a blasmar-vos, a titllar-vos quasi de delinqüent. Després d'això, quan la fiscalia, tard i malament, arxiva el cas, surt un breu als diaris que diu "cas arxivat". No hi ha ésser humà que en surti indemne. Que això m'ha afectat negativament és evident i que segurament haurà marcat tota la meua trajectòria política. El mal ja és fet.

Enric Rimbau